

ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
САРМАН МУНИЦИПАЛЬ
РАЙОНЫ
Сарман авыл жирлеге
423350 Сарман авылы, Ленин
ур., 52
тел.: 2-43-67, 2-45-38
E - mail: Sar.sar@tatar.ru
ИНН/КПП 1636001266/163601001

Сармановское сельское поселение
САРМАНОВСКОГО
МУНИЦИПАЛЬНОГО РАЙОНА
РЕСПУБЛИКИ ТАТАРСТАН
423350 с. Сарманово, ул. Ленина, 52
тел.: 2-43-67, 2-45-38
E - mail: Sar.sar@tatar.ru
ИНН/КПП 1636001266/163601001

РЕШЕНИЕ
18 марта 2021 года

КАРАР
№ 2

Татарстан Республикасы Сарман муниципаль районның Сарман авыл жирлеге территориясендә Россия Федерациисе дәүләт урман фонды жиренә һәм физик һәм юридик затларның хосусый милкендәге жирләргә көрмәгән яшел үсентеләрне кису тәртибе турында нигезләмәне раслау хакында

Россия Федерациисе Урман кодексы, «Россия Федерациисендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль законы, «Эйләнә-тирә мохитне саклау турында» 2002 елның 10 гыйнварындагы 7-ФЗ номерлы Федераль закон, Татарстан Республикасы Сарман муниципаль районаны Югары Сарман авыл жирлеге Уставы нигезендә, Россия Федерациисе дәүләт урман фонды жирләренә һәм физик һәм юридик затларның хосусый милкендәге жирләргә көрмәгән Сарман авыл жирлеге территориясендә яшел үсентеләрне рациональ файдалану, саклау һәм яңадан торғызу максатларында, Татарстан Республикасы Сарман муниципаль районаны Сарман авыл жирлеге Советы карар итте:

1. Татарстан Республикасы Сарман муниципаль районаны Сарман авыл жирлеге территориясендә Россия Федерациисе дәүләт урман фонды жирләренә һәм физик һәм юридик затларның шәхси милкендәге жирләргә көрмәгән яшел үсентеләр кису тәртибе турындагы нигезләмәне күшымта нигезендә расларга.

2. Элеге каарны Татарстан Республикасы хокукый мәгълүматының рәсми порталында (pravo.tatarstan.ru) һәм «Сарман муниципаль районаны» муниципаль берәмлекенең «Интернет» мәгълүмат – телекоммуникация чөлтәрендәге рәсми сайтында (sarmanovo.tatarstan.ru) урнаштырырга.

3. Элеге каарның үтәлешен тикшереп торуны Сарман авыл жирлеге башкарма комитеты житәкчесе Сахуриев Н.И. йөклім.

Татарстан Республикасы
Сарман муниципаль районаны
Сарман авыл жирлеге
Советы
3.3.Әхелтдинов

Рәисе

уринбасары

Татарстан Республикасы Сарман муниципаль районы Сарман авыл жирлеге Советының 18.03.2021 елның 2 номерлы каарына күшымта

Татарстан Республикасы Сарман муниципаль районы Сарман авыл жирлеге территориясендә Россия Федерациясе дәүләт урман фонды жирләренә һәм физик һәм юридик затларның шәхси милкендәге жирләргә көрмәгән яшел үсентеләрне кисү тәртибе турында НИГЕЗЛӘМӘ

Элеге Нигезләмә Россия Федерациясе Конституциясе, Россия Федерациясе Гражданлык кодексының 15 статьясы, Россия Федерациясе Урман кодексы, «Әйләнә-тирә мохитне саклау турында» 2002 елның 10 гыйнварындагы 7-ФЗ номерлы Федераль законның 61, 68 һәм 77 статьялары, халыкның экологик иминлеген тәэмин итү максатларында Сарман авыл жирлеге Уставы нигезендә эшләнде һәм Татарстан Республикасы Сарман муниципаль районының Сарман авыл жирлеге (алга таба - авыл жирлеге) территориясендә, Россия Федерациясе дәүләт урман фонды жирләренә һәм физик затларның һәм юридик затларның хосусый милкендәге жирләргә көрмәгән, яшел утыртмаларны кисү тәртибен билгели.

1. Төп төшенчәләр
- 2.

Элеге Нигезләмәдә түбәндәгә төп төшенчәләр кулланыла:
Яшел үсентеләр-агач, куак һәм үлән үсә торган табигый һәм ясалма үсемлек (шул исәптән парклар, скверлар, бакчалар, газоннар, чәчәкләр, шулай ук аерым торучы агачлар һәм куаклар).

Табигый территорияләр-бердәм географик (климатик) шартларда формалашкан жир рельефының, туфракның, үсемлекләрнең билгеле бер төрләрен үз эченә алган хужалык эшчәnlеге белән қагылмаган яисә аз қагылган территорияләр.

Яшелләндөрлгән территорияләр - табигый барлыкка килгән үсемлекләр участоклары, ясалма яшелләндөрү объектлары (авыл хужалыгы билгеләнешендәге жирләрдән тыш), төрле функциональ билгеләнештәге жирләрнең 50 проценттан да ким булмаган өлеше үсемлекләр капламы белән мәшгуль булган аз төзелгән участоклары.

Урман территорияләре-төрле функциональ билгеләнештәге табигый территорияләр участоклары, алар табигый урман үсемлекләре белән капланган.

Агач -яңа утыртылган үсентеләрдән тыш, диаметры ачык беленеп торган кимендә 5 см кәүсәле, 1,3 м биекләттеге үсемлек.

Куак - туфрак өслегеннән үк тармакланган, күпъеллык күпкәүсәле (агачтан аермалы буларак) үсемлек.

Үлән капламы-газон, табигый үлән үсемлеке.

Эрэмәлекләр - нинди дә булса урында куе булып үсә торган үсемлекләр, куаклар.

Яшел массив-бердәм идән барлыкка китерүче 50 данәдән дә ким булмаган (15 яштән өлкәнрәк) агач үсә торган территория участогы.

Яшел үсентеләргә зыян китерү - аларның үсешен туктату, шул исәптән ботакларга, тамыр системасына механик зыян китерү, тамырның бөтенлеген, тере туфрак катламын бозу, яшел үсентеләрне яисә тамыр зонасындагы туфракны зааралы матдәләр белән пычрату, ут төртү яки башка йогынты ясау.

Яшел үсентеләрне юк итү - яшел үсентеләрне кисү яки башка зыян китерү, аларның үсешен туктату.

Компенсацион яшелләндерү - 2 коэффициенты белән юк ителгән яки заарланган яшел утыртмаларны яңадан житештерү.

2. Яшел үсентеләрне саклауның төп принциплары

Авыл жирлеге территориясендә үсә торган яшел үсентеләр саклагыч, рекреацион, эстетик функцияләр башкара һәм сакланырга тиеш.

2.1. Авыл жирлеге территориясендә (авыл хужалыгы билгеләнешендәгэ жирләрдән тыш) урнашкан барлык яшел үсентеләр (агачлар, куаклар) сакланырга тиеш.

2.2. Авыл жирлеге территориясендә яшел үсентеләрнең сакланышын һәм үсешен тәэммин итү буенча бурычлар йөкләнә:

2.2.1. оешмаларга үзләре белдергән эшчәнлек төрләрен гамәлгә ашыру өчен бирелгән участокларда - әлеге оешмалар житәкчеләренә;

2.2.2. милектәге яки арендага алынган участокларда-юридик затларга, милекче гражданнарга яки арендаторларга.

2.3. Яшел утыртмалар урнашкан жир кишәрлекләренең милекчеләре, кулланучылары һәм арендаторлары яшел утыртмаларның сакланышын тәэммин итәргә, яшел үсентеләрне тиешенчә карарга тиешләр.

2.4. Әлеге Нигезләмә, милек рәвешләренә карамастан, авыл жирлеге территориясендә агач-куак кисүгә бәйле проектлау, төзелеш, ремонт һәм башка эшләр алыш баручы гражданнарга һәм оешмаларга кагыла.

2.5. Авыл жирлеге территориясендә хужалык, шәһәр төзелеше һәм башка эшчәнлек Россия Федерациясе, Татарстан Республикасы һәм әлеге Нигезләмәдә билгеләнгән яшел утыртмаларны саклау таләпләрен үтеп гамәлгә ашырыла.

2.6. Жир участогын сайлау акты, төзелеш, хужалык һәм башка эшчәнлекне оештыруга проект алды һәм проект документларында яшел утыртмаларның торышы турында тулы һәм дөрес белешмәләр һәм проектлана торган объектның яшел утыртмаларга йогынтысын тулы бәяләү булырга тиеш.

2.7. Яшел үсентеләр яшәешен тәэммин итү белән бергә яшел территорияләрне һәм яшел массивларны куллану рөхсәт ителми.

3. Яшел үсентеләр ,агачлар, куаклар кисү тәртибе

3.1. Авыл жирлеге территориясендә яшел үсентеләрне үз белдеге белән кису тыела.

3.2. Авыл жирлеге территориясендә агач һәм қуаклар кису рөхсәт нигезендә башкарыла. Кисүгә рөхсәт авыл жирлеге башкарма комитеты житәкчесе күрсәтмәсе рәвешендә рәсмиләштерелә.

3.3. Яшел утыртмаларны кисүгә рөхсәт алу өчен мәрәжәгать итүче авыл жирлеге башкарма комитеты житәкчесе исеменә билгеләнгән рәвештә (1 нче кушымта) хат-заявка бирә, анда утыртмаларның саны, исеме, аларның торышы, чикләнгән кису үткәрелү урыны һәм аны нигезләү күрсәтелгән булырга тиеш. Гаризага түбәндәге документлар теркәп бирелә:

3.3.1. Шәхесне раслаучы документлар;

3.3.2. Вәкилнең вәкаләтләрен раслаучы документ (әгәр мәрәжәгать итүче исеменнән вәкил эш итсә);

3.3.3. Кисәргә тиешле яшел үсентеләр белән якындагы корылмаларга яки башка юнәлешләргә кадәр жир кишәрлеке схемасы;

3.3.4. Жир кишәрлеке Бердәм дәүләт күчесез мәлкәт реестрында теркәлмәгән булса, жир кишәрлекенә хокук билгели торган һәм хокук раслый торган документларның расланган күчермәләре;

3.3.5. Россия Федерациясе салымнар һәм жыемнар турындагы законнары нигезендә түләнергә тиешле салымнар, жыемнар, иминият кертемнәре, пенялар, штрафлар, процентлар түләү буенча бурычлар булу (булмау) турында белешмәләр авария хәлләренә бәйле очраклар өчен бирелми (билгеләнә);

3.3.6. Биналар һәм корылмалар төзегендә габаритларга эләгә торган яшел үсентеләр киселгән очракта, расланган проект документлары;

3.3.7. Кису эшләре кагыла торган территоряләрнең хужалары белән яшел утыртмаларны кису һәм күчереп утырту шартларын килештерү;

3.3.8. Үсентеләрне утыртканда яки күчереп утыртканда инженер челтәрләре вәкилләре белән жир эшләрен башкаруга ордер ачу белән килешенде.

3.4. Авыл жирлеге башкарма комитеты гариза-хат килгәннән соң, гариза бирүчегә әлеге төр эшләрне башкару өчен рөхсәт алган маҳсус оешмага мәрәжәгать итәргә кинәш итә:

3.4.1. яшел утыртмаларның исәп-хисап исемлеге;

3.4.2. агач-куак үсентеләренең санын, төрен, категориясен билгеләү максатыннан төzelә торган яшел утыртмаларны табигый техник тикшерү акты;

3.4.3. киселгән агач өчен бәяне (түләүләрне) исәпләү. Киселгән агач өчен түләү Россия Федерациясе Хөкүмәтенең 2007 елның 22 маенданы 310 номерлы карары белән расланган ставкалар нигезендә аерым исәпләнә.

Югарыда күрсәтелгән эшләрне башкару гариза бирүче хисабына башкарыла. Рөхсәтнең гамәлдә булу срокы-90 көн.

3.5. Авыл жирлеге башкарма комитеты гариза бирүче хат-гаризасы, яшел үсентеләрне техник тикшерү акты, киселгән агач өчен түләүне (түләүне) исәпләү нигезендә авыл жирлеге башкарма комитеты житәкчесенең

авыл жирлеге территориясендә яшел үсентеләр кисүгә рөхсәт турындағы курсәтмәсе проектын әзерли.

3.6. Эшләрне башкаруга рөхсәт алган очракта, мөрәжәгать итүче әлеге Нигезләмә нигезендә яшел үсентеләр кискән өчен түләүләрне кертергә һәм компенсацион яшелләндерү тәртибен раслаучы документларны тапшырырга тиеш.

3.7. Агач һәм қуак кискән өчен түләү гариза бирүче тарафыннан авыл жирлеге бюджетына күчерелә.

3.8. Яшел үсентеләрне кисү эшләре билгеләнгән нормаларга һәм қагыйдәләргә туры китереп, гариза бирүче акчасы хисабына башкарыла. Агач кисү бары тик аттестацияләнгән белгечләр генә рөхсәт ителә.

3.9. Киселгән яшел үсентеләрне һәм киселгән калдыкларны егу, раскряжевка, төяү, чыгару эшләре башланган көннән өч көн эчендә гариза бирүче хисабына башкарыла. Киселгән яшел үсентеләрне һәм эш урынында киселгән калдыкларны саклау тыела.

3.10. Территориянең кисү урынына якын урнашкан территориядә газон, яшел үсентеләр заарланган очракта, эшләр башкаручы, территориянең хужасы һәм контроль органнары белән алар компетенциясе чикләрендә килештереп, әмма зыян китерелгән вакыттан ярты елдан да соңга калмыйча, аларны мәжбүри рәвештә торгызу эшләрен башкара.

3.11. Агач кискән өчен түләүне башкармыйча гына, агач һәм қуаклар кисү авыл жирлеге башкарма комитеты тарафыннан түбәндәге очракларда хәл ителергә мөмкин:

3.11.1. үткәрү кисү тәрбияләү, санитар кисуләр һәм реконструкция яшел үсентеләр;

3.11.2. авария һәм башка гадәттән тыш хәлләрне бетерү, шул исәптән жир асты коммуникацияләрен һәм капиталъ инженерлык корылмаларын ремонтлау;

3.11.3. торак һәм жәмәгать биналарында ут режимын бозучы агач һәм қуакларны кисү, әгәр дәүләт санэпидемнадзор бәяләмәсе булса;

3.11.4. авария тудыра торган (жимерелу куркынычы тудыра торган) агач һәм қуакларны кисү.

3.12. Югарыда курсәтелгән очракларда яшел үсентеләр кисүне гамәлгә ашыручы мөрәжәгать итүчегә авыл жирлеге башкарма комитеты белән килештерелгән урыннарда компенсацияле яшелләндерүне үткәрергә кирәк.

3.13. Авария хәлендәге, коры һәм куркыныч тудыручы яшел үсентеләр 2 нче күшүмтә нигезендәге акт буенча комиссия тикшерүе нигезендә киселә.

3.14. РФ Урман кодексының 20 статьясы нигезендә, хужалык эшчәnlеге нәтиҗәсендә яки жир кишәрлекендә аны гражданга яки юридик затка милеккә тапшырганнан соң барлыкка килгән агач-куак үсемлекләре аның милке булып тора, аның үз теләгә белән файдалана һәм эш итә.

3.15. Яшел үсентеләрне санкциясез кисү яки юк итү дип таныла:

3.15.1. рөхсәтсез яки рөхсәт белән, әмма рөхсәттә курсәтелгән кишәрлектә, санда һәм рөхсәттә курсәтелгән токымнар булмаган агачларны һәм қуакларны кисү;

3.15.2. ут төрту яки ут белән саксыз эш итү нәтижәсендә агач һәм куакларны юк итү яки зыян китерү;

3.15.3. кәүсәне божралау яки төпләү (подсечка);

3.15.4. үсә торган агачларга һәм куакларга үсешне туктату дәрәҗәсенә кадәр зыян китерү;

3.15.5. агач һәм куакларга ағынты сулар, химик матдәләр, калдыклар белән зыян китерү h. б. шундый;

3.15.6 Коры-сары агачларны рөхсәтсез кисү;

3.15.7.үсә торган агачларны һәм куакларны башкача заарлау.

3.16. Дәүләт урман фондында булган агач һәм куакларны кисү махсус вәкаләтле дәүләт органнары тарафыннан бирелгән рөхсәтләр нигезендә гамәлгә ашырыла.

3.17. Элеге Нигезләмәне бозып, агачларны һәм куакларны юк итү үзирекле кисү булып тора һәм Россия Федерациясе һәм Татарстан Республикасы законнары нигезендә административ һәм жинаять жаваплылыгына тартылырга тиеш. Элеге Нигезләмә кагыйдәләрен үтәү авыл жирлеге территорииясендә барлык гражданнар, оешмалар һәм учреждениеләр өчен мәжбүри.

4. Компенсацион яшелләндерү

4.1. Компенсацион яшелләндерү рөхсәт ителгән агач кисү, законсыз рәвештә яшел үсентеләрне заарлау яки юк итү очракларында гамәлгә ашырыла. Компенсацион яшелләндерү агачлар, куаклар һәм газоннар утырту өчен туры килә торган, әмма яшел үсентеләрне заарлау яки юк итү факты ачыкланганнан соң бер елдан да соңга калмыйча башкарыла.

4.2. Компенсацион яшелләндерү гражданнарың яисә юридик затларның мәнфәгатьләрендә яисә аларның хокукка каршы гамәлләре нәтижәсендә яшел үсентеләр заарлану яки юкка чыгу очракларында, аларның акчалары исәбенә башкарыла.

4.3. Элеге Нигезләмә нигезендә, яшел утыртмаларга китерелгән зыян табигый формада кайтарылырга тиеш - компенсация рәвешендә яшелләндерү: юк ителгән яшел утыртмаларны 2 коэффициенты белән яңадан торгызыу.

5. Яшел үсентеләрне шәһәр төзелеше эшчәнлеген гамәлгә ашырганда саклау

5.1. Авыл жирлегендә шәһәр төзелеше эшчәнлеген гамәлгә ашыру яшел үсентеләрне саклау таләпләрен үтәү белән алыш барыла.

5.2. Яшелләндерелгән территорияләр, шул исәптән яшел массивлар, шулай ук яшелләндерелгән территорияләрне үстерү өчен билгеләнгән жир кишәрлекләре аларның максатчан билгеләнешенә бәйле булмаган төзелеш һәм кулланылырга тиеш түгел.

5.3. Яшел үсентеләр биләгән жир кишәрлекләрендә төзелешне оештырганда, проект документларында киселергә тиешле яшел үсентеләрне

бәяләү булырга тиеш. Бу очракларда зыянны каплау әлеге Нигезләмәнең 2 һәм 3 бүлекләрендә билгеләнгән тәртиптә агач киселгән өчен түләүне алдан керту һәм компенсация яшелләндеру юлы белән гамәлгә ашырыла.

6. Эшмәкәрлек эшчәнлеген башкарганда яшел утыртмаларны саклау

6.1. яшелләндерелгән территорияләрдә һәм яшел массивларда сәүдә һәм башка эшкуарлык эшчәнлеге, авыл жирлеге башкарма комитеты рөхсәтеннән башка эшкуарлык эшчәнлеген гамәлгә ашыру өчен палаткалар һәм башка корылмалар урнаштыру тыела.

6.2. Эшмәкәрлек эшчәнлеген яшелләндерелгән территорияләрдә һәм яшел массивларда гамәлгә ашырганда шартлау куркынычы булган, ут куркынычы булган һәм агулы матдәләр куллану, территорияне пычрату һәм чүпләү, яшел утыртмаларга зыян китерү яисә аларны юкка чыгару тыела.

7. Административ жаваплылык.

7.1. Әлеге Нигезләмәне бозуда гаепле затлар Россия Федерациясе һәм Татарстан Республикасы законнары нигезендә жаваплы.

Россия Федерациясе дәүләт урман фонды җирләренә кермәгән Сарман муниципаль районының Сарман авыл җирлеге территориясендә яшел үсентеләрне кису тәртибе турындагы нигезләмәгә
1 нче күшымта

Сарман муниципаль районы
Сарман авыл җирлеге
Башкарма комитеты
җитәкчесенә

(оешманың исемен күрсәтергә
яки Ф. И. О., адрес)

Сарман авыл җирлеге территориясендә агач-куак үсемлекләренең чикләнгән киселешенә ГАРИЗА

Жир
кишәрлегендә урнашкан агачларны, куакларны, агач-куак үсемлекләренең (кирәклесенең астына сыйарга) кисүне рөхсәт итегез.

(оешманың исемен яки Ф. И. О. исемен күрсәтергә һәм жир кишәрлегенә хокук төрен күрсәтергә)

һәм _____ жирләрендә урнашкан (торак пунктны күрсәтергә)

Жир кишәрлеге булу белән характеристана:

агач _____ берәмлек

куаклар _____ берәмлек

Жир кишәрлеген үзләштерү һәм төзекләндерү процессында агачны кискән өчен түләүне гамәлгә ашырырга һәм дендроплан нигезендә агач-куак үсентеләрен компенсация өчен утырту башкарырга йөкләмә алам.

Ф. И. О. _____ (Имза)
Дата _____

Күшымталар:

1. Беренчел-рөхсәт документлары.

2. Киселергэ тиешле яшел утыртмаларның төрен һәм санын тамгалап, жир участогы планы.

Татарстан Республикасы
Сарман муниципаль районы
Сарман авыл жирлеге
территориясендә РФ Дәүләт
урман фонды жирләренә
кермәгән яшел үсентеләрне
кисү тәртибе турындағы
нигезләмәгә 2 нче күшымта

Яшел үсентеләрне киселергэ тиешле булуын тану турында
АКТ

Сарман муниципаль районы Сарман авыл жирлеге Башкарма комитеты
«_____» _____

Комиссия составы:

1. _____
(Ф. И. О., вазыйфасы)
2. _____
(Ф. И. О., вазыйфасы)
3. _____
(Ф. И. О., вазыйфасы)
яшел үсентеләр тикшерелде.

Тикшерү нәтижәләре:

Нәтижә:

Комиссия әгъзалары:

1. _____
(имза) (Ф. И. О)
2. _____
(имза) (Ф. И. О)

3. _____
(имза) (Ф. И. О)